

– ситуативні – рівень стресу, новизна або складність завдання, доступність ресурсів [3].

Все вищезазначене свідчить, що проблема формування самоконтролю в учнів початкових класів є досить актуальною та значущою для педагогіки в науковому і прикладному відношенні. Процес формування самоконтролю передбачає формування емоційної обізнаності, стимулювання прагнення учасників до розвитку емоційної культури, а також сприяння вдосконаленню навичок особистісного зростання та саморозвитку в осіб раннього віку.

Список використаних джерел:

1. Лящ О.П. Детермінанти та можливості формування емоційного інтелекту особистості. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №12. Психологічні науки: Збірник наукових праць. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. №46 (70). С. 208-218.

2. Олійник Н., Білик Т., Басюк А. Формування толерантності у молодших школярів. Журнал «Перспективи та інновації науки» Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»), 2022. № 6(11). С.299-308.

3. Пов'якель Н.І. Саморегуляція професійного мислення в системі фахової підготовки практичних психологів: дис. ... докт. психол. наук. Київ. 2004. 499 с.

4. Saarni C. Emotional competence: How emotions and relationships become integrated. In R. A. Thompson (Ed.), Socioemotional development. Nebraska symposium on motivation, 1990. (vol. 36, pp. 115-182). Lincoln, NE: University of Nebraska Press.

МЕТОДИЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З МОВЛЕННЄВИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Лазаренко Наталія доктор педагогічних наук, професор

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Барваріна Юлія, здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського (Україна)*

Сучасні освітні трансформації визначають необхідність оновлення методичних підходів у навчанні англійської мови молодших школярів, зокрема тих, які мають мовленнєві порушення. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) посідають особливе місце серед інструментів, що забезпечують доступність, диференціацію та індивідуалізацію освітнього процесу. Для учнів із порушеннями мовлення ІКТ стають додатковим засобом компенсації труднощів, стимуляції пізнавальної діяльності та підтримки мотивації до вивчення іноземної мови.

Ефективність використання ІКТ у навчанні англійської мови учнів молодшого шкільного віку зумовлюється кількома чинниками: інтерактивністю, мультимодальністю подання матеріалу, можливістю негайного зворотного зв'язку, варіативністю складності завдань та адаптацією під індивідуальні особливості учнів [4]. Поєднання візуальних, аудіальних і моторних каналів сприймання дає можливість зменшити навантаження на слабкі мовленнєві механізми й водночас активізувати компенсаторні ресурси.

Особливості розвитку молодших школярів з мовленнєвими порушеннями вимагають використання адаптованого навчального середовища, де ІКТ виконують корекційно-розвивальні функції. Це насамперед такі завдання, як формування фонематичного слуху, розвиток словника, подолання труднощів артикуляції, засвоєння інтонаційних моделей та відпрацювання чіткої рецептивно-продуктивної мовленнєвої діяльності [1, с. 28].

Застосування цифрових платформ у навчанні англійської мови створює можливість індивідуального темпу опрацювання навчального матеріалу. Інтерактивні вправи на платформах типу LearningApps, Wordwall, Starfall чи Duolingo ABC дозволяють дозувати час роботи, варіювати рівень складності та повторювати матеріал необмежену кількість разів. Це особливо важливо для

дітей, які потребують багаторазових повторень для засвоєння нового лексичного або фонетичного матеріалу [3].

Інтеграція ІКТ у навчання англійської мови також сприяє створенню багатосенсорного середовища. Використання мультимедійних презентацій, анімацій, коротких відеофрагментів та інтерактивних історій підвищує якість сприйняття інформації та покращує розуміння змісту висловлювань. Завдяки цьому діти з мовленнєвими порушеннями отримують додаткову опору у вигляді візуальних підказок, що позитивно впливає на успішність виконання мовленнєвих завдань [5].

Окреме місце посідають логопедичні цифрові інструменти. До них належать програми для тренування артикуляції, автоматизації звуків, відпрацювання темпу й ритму мовлення, розвитку слухової уваги та фонематичного аналізу. Наприклад, інтерактивні артикуляційні тренажери забезпечують правильну послідовність рухів та дозволяють фіксувати помилки учня через відеозворотний зв'язок [2]. Це оптимізує співпрацю між учителем англійської мови та логопедом, дозволяючи вибудовувати індивідуальні траєкторії роботи.

Застосування ІКТ набуває особливої значущості у формуванні іншомовної комунікативної компетентності. Для учнів з мовленнєвими порушеннями складним є саме мовленнєве продукування, тому цифрові інструменти для моделювання комунікативних ситуацій, озвучування текстів або використання аватарів дають змогу знизити тривожність і поступово переходити до усного висловлювання. Дослідження доводять, що діти з ОМР та ФФН з більшим ентузіазмом виконують завдання, де є можливість взаємодії з віртуальними персонажами або використання голосових ефектів [6].

Поряд із корекційними та навчальними функціями ІКТ виконують ще й діагностичну. Інтерактивні інструменти дозволяють виявляти типові труднощі учня у вимові, лексичному доборі та граматичному оформленні речення завдяки голосовому аналізу або автоматичним підказкам про помилки. Це сприяє

об'єктивному відстеженню динаміки розвитку мовленнєвих навичок і дозволяє оперативно коригувати індивідуальні маршрути навчання [7].

Водночас ефективність використання ІКТ можлива лише за умови дотримання методичних принципів: системності, доступності, поступовості, інтерактивності, а також урахування психофізіологічних особливостей молодших школярів з мовленнєвими порушеннями. Педагог має ретельно добирати цифрові ресурси, визначати дозування мультимедійних завдань та чергувати віртуальну й традиційну діяльність, щоб уникнути перевантаження.

Отже, методичні засади використання ІКТ у навчанні англійської мови молодших школярів з мовленнєвими порушеннями ґрунтуються на принципах індивідуалізації, багатосенсорності, інтерактивності та корекційної спрямованості. Використання цифрових інструментів не лише підвищує мотивацію до навчання, але й сприяє формуванню стійкої іншомовної компетентності, компенсує мовленнєві труднощі та забезпечує створення інклюзивного освітнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Андрусенко О. С. Корекційно-розвивальна робота з дітьми молодшого шкільного віку. Київ: Либідь, 2019.
2. Василенко Т. Використання цифрових логопедичних ресурсів у роботі з дітьми з порушеннями мовлення. *Логопедія*. 2022. С. 14-22.
3. Гончар Л. Інтерактивні технології у навчанні іноземних мов молодших школярів. Педагогічні науки. 2020.
4. Державний стандарт початкової освіти. Київ, 2020. URL : <https://surl.li/tgcubw>
5. Коваленко Н. Мультимедійні засоби як ресурс формування іншомовної компетентності молодших школярів. *Іноземні мови*, 2023.
6. Петрова І. Цифрові аватари в навчанні англійської мови дітей із мовленнєвими порушеннями. *Психолого-педагогічний дискурс*. 2021.
7. Романюк О. Діагностичні цифрові інструменти у роботі вчителя іноземної мови. *Освітні технології*, 2022.